

وب سایت استاد موسوی

تاریخ روز : ۲۱ / ۰۲ / ۱۳۹۷

تاریخ ثبت : ۳۰ خرداد ۱۳۹۵

عنوان : منطق و نواهای تجردی انسان

«بسمه تعالی»

منطق و نواهای تجردی انسان

آنچه در گذشته زمان دریافت نمودید، سیری بود از مقامات و منازل انسان و هم اکنون نیز به دیگر بارقه‌اش توجه نمایید: حضرت صدر المتألهین آغاز بحث خویش را از نطق و بیان و منطق انسان قرار داده است و این گونه گوید: نخستین چیزی که برای ایشان ضرور و لازم، بلکه اهم موارد شکوه انسان است منطق و بیان و سخن اوست. آنگاه که چهره خلقت از آفرینش را اساس قرار داده است، باید جست منطق انسان از کدام عضو یا ذره اتم‌های انسان است؟ انسانی که مشاهده می‌شود از دو پدیده مهم کیهانی و ناسوتی تنظیم شده است، کیهانی طرف تجردهایش، ناسوتی طرف اندازه‌هایش! کدامیک از این دو توان بروز منطق را دارند؟ آیا ناسوتیان یا کیهانیان؟ ناسوتیان یعنی ذرات اتم، اتمی که خود ناتوان و فقیر است، اتمی که به هسته و خیزش و زمان و مکان در افتقار است، یعنی هیچ لحظه‌ای نمی‌تواند بی این مقومرها به خیزش خویش ادامه دهد، و اگر آنی مهر یکی از این‌ها از وی بریده گردد، در همان لحظه در سکوت مطلق به فسردگی و پژمردگی فرا می‌رسد، از کجا منطق را دریافت؟ پس با این بیان اندک و معانی کثرت بر محققش پوشیده نماند که الکترون‌ها و هسته‌ها و ماده‌های اینگونه در فقر و نیستی نمی‌توانند مبین منطقی باشند که او را حضرت باری با منطق اینگونه معرفی فرموده است. ای انسان تو با منطقات از عرش و فرش و ملک و فوق ملک پران شوی و چگونه این مادر ناتوان ضعیف یعنی اتم‌های مفتقر بتوانند ولدی آن چنان سرشار از شکوه و عظمت به بار آرند؟ و اما کیهانیان یعنی کهکشان‌ها هر کدام در جای خویش در حالی که با شکوه معرفی شده‌اند، اگر آنی نیروی جاذبه‌های نوعی یا نیروی توقف‌های عظمتی، یا نیروی ملأ و خلأ از آنان در یک هزارم لحظه به انفصال درآیند، باز هم آن همه شکوه کیهانی که حامل تجردهای عقل و فکر و ذوق و روح و نفس و ده‌ها تجرد دیگرند، این‌ها هم با همه بیگانه می‌گردند. پس این منطق از کجاست؟ به انتظارش بمان تا دیگر جلسه اگر بودی برایت واگو بسازیم.

منبع: جلد (9) اسفار حضرت ملاصدرا (اعلی‌...مقامه) - رساله مقامات و منازل انسان (مرحله 1)

حاصل تدریس و تحقیقات محقق و فیلسوف متأله حضرت استاد موسوی